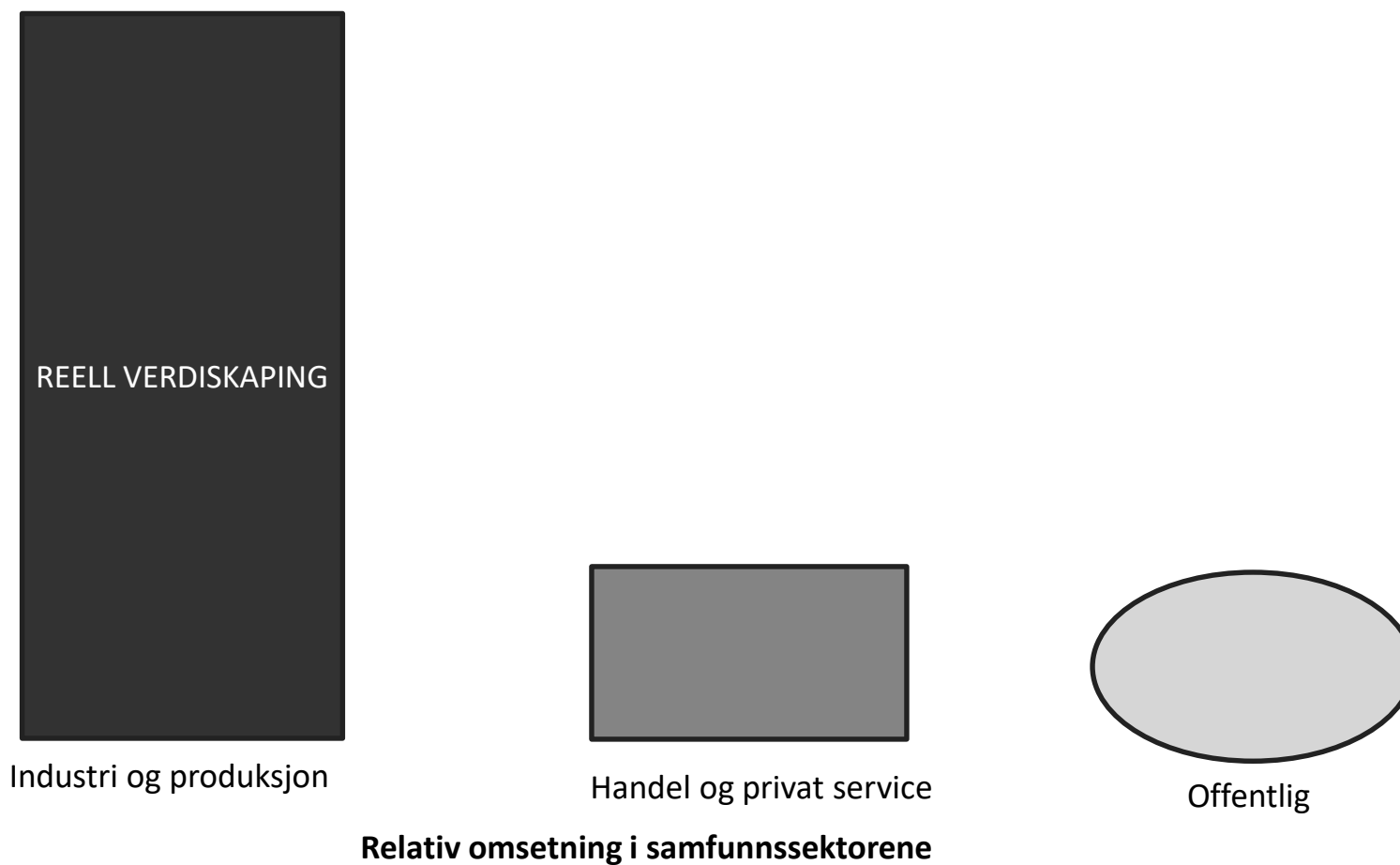

Nokre perspektiv på kvifor næringsliv og kommune bør samarbeide

- ***Hvor viktig er næringslivet for kommunens vekst?***
- *Våre analyser tyder på at høy økonomisk vekst henger tett sammen med høy vekst i den delen av næringslivet som eksporterer varer og tjenester ut av kommunen. Vekst i næringer som retter seg mot det lokale markedet ser ut til å ha en svak sammenheng med økonomisk vekst, mens aktiviteten i kommunal sektor ikke ser ut til å variere med økonomisk vekst.*

(MENON-PUBLIKASJON NR. 3/2015)

Verdiskapningen i «vår region»

Kva kan næringsliv og kommune samarbeide om ?

Strategisk tilnærming.

- Oppgåva med å sikre kommunen (området) sitt næringsgrunnlag (næringsutvikling).
- Møte konkurransen med andre kommuner om å få størst mogleg andel av statlege evt. andre offentlege midlar , til utbyggingar osv.
- Kampen for attraktivitet, for å sikre bosetting, rekruttering av kompetent arbeidskraft osv.

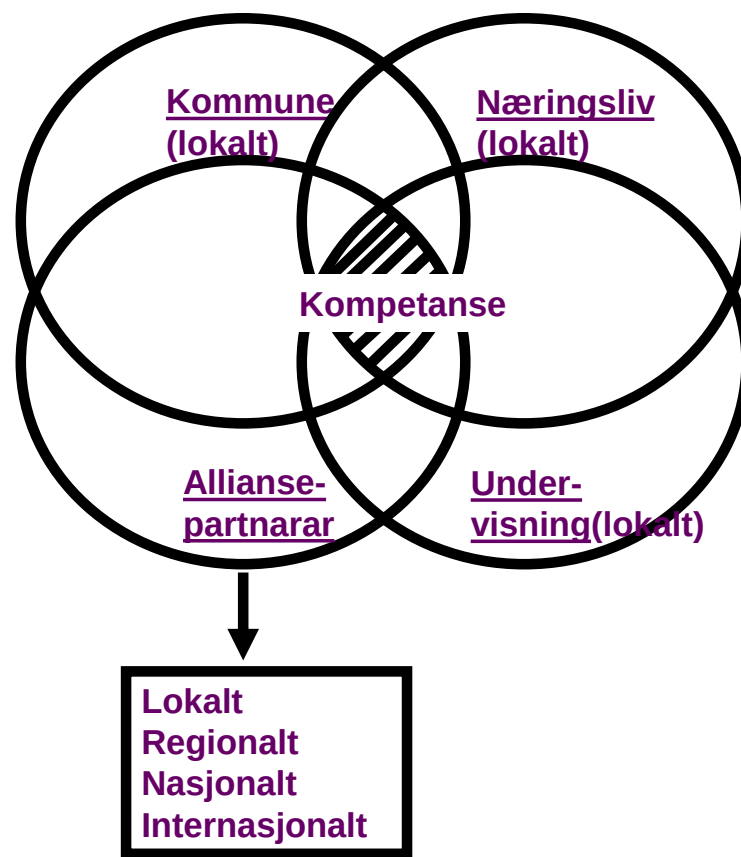
Mål:

Hva er det vi ønsker å få til i samspill?

- Sikre regionens eksistensgrunnlag:
 1. Tilrettelegge for verdiskaping
 2. Skape attraktivitet for å sikre framtidig sysselsetting
 3. Skape attraktivitet for å sikre framtidig bosetting

Haram-modellen (trippel helix)

Korleis samarbeide strategisk ?

HARAM KÅRET TIL NORGES BESTE VERTSKAPSKOMMUNE FOR NÆRINGSLIVET (NHO/KS) 2019

Nettverksadministrasjon i praksis

HNI i dag

- **FORMÅL:**

«Haram Næring og Innovasjonsforum skal arbeide for å fremje eit konkurransedyktig og allsidig næringsliv og attraktivt lokalsamfunn i Haram. Forumet skal vere eit ressurscenter for læring og stimulering til ideskaping og næringsutvikling i regionen og vere kjent for tett samarbeid med Haram kommune, utdanningsinstitusjonar og andre instansar og organisasjonar på lokalt og regionalt nivå.»

- **Medlemsprofil:**

«Haram Næring og Innovasjonsforum skal vere ein felles, medlemsbasert organisasjon for bedrifter og næringsarbeid som vedkjem Haram. Bedrifter, sjølvstendige næringsdrivande og gründerar på Nordre Sunnmøre kan vere medlemmer. Styret kan avgjere at også andre skal kunne vere medlemmer.»

- **Arbeidsfilosofi:**

«Styret i Haram Næring og Innovasjonsforum sitt arbeid skal i stor grad vere tufta på samarbeid. Styret skal ha eit avtalefesta samarbeid med Haram kommune. Styret skal også arbeide for å etablere samarbeid med andre lokale og regionale miljø innanfor næring og utdanning.»

- HNI har i dag 55 medlemsbedrifter, 31 innen industri og 24 innen service/rådgiving/bank og offentlige tjenester.

Dagens medlemmer i HNI

Industrirelaterte bedrifter:	Lokalisert	Bransje
Mørehus	Eidet	Husleverandør
Rolls Royce Marin Brattvåg	Brattvåg	Maritim
Rolls Royce Marin Longva	Longva	Maritim
Haram Industrier	Brattvåg	Verna bedrift
Brattvaag Electro AS	Brattvåg	Elektro installasjon, etc
Nogva Motorfabrikk AS		Motorfabrikant
Pharma Marine		Omega 3
Emineo AS		Husbygging og trevare
Brattvåg Mekaniske Verksted AS	Brattvåg	Underleverandør maritim
Norbert Engeseth AS	Grytastranda	klippfiskproduksjon
NorthWestCoast AS		Produskjon av leidere til båter
Uksnøy & Co		Rederi
Sunnmørsmat AS	Haramsøya	Gardsdrift
NorWest As	Haramsøya	Underleverandør maritimt
Aco Anlegg AS	Vadseth	Entreprenør
Safe at Road	Tennfjord	Leverer tjenester til vei og vedlikehold
Vard Brattvåg	Brattvåg	Verft
Vard Søviknes	Søvika	Verft
Vard Electro	Tennfjord	Maritim næring, elektro
Vard Piping	Terøya	Maritim næring, industrirørlegging
Vard Accommodation	Tennfjord	Maritim næring, lugar og fasilitetsutvikling
Ulmatec Pyro	Søvika	Maritim næring
Marine Ingredients	Brattvåg	Marin, fiskeolje, omega 3
Mørenot	Søvika	Utsyrsleverandør marin
Martin Uggedal	Søvika	Malerfirma
System-Electro AS	Brattvåg	Elektro, landinstallasjon
Ulla Maritime AS	Søvika	Maritim underleverandør
Midtnorsk Brannsikring AS	Tennfjord	Brannsikring
Brattvaag Marine Services AS	Brattvåg	Reparasjoner, utstyrsleveranse mindre båter
Pumpefabrikken AS	Vatne	Utvikle pumper for oppdrettsnæringen
Koralhav AS	Brattvåg	Rederi, fiske

Service/tjenestebedrifter:	Lokalisert	Bransje
Sparebanken Møre	Ålesund	Bank, finans
Intentus AS		Data
Gunnar Mydskje		Privatperson
Effekt Revisjon	Brattvåg	Revisjon
Økonomisenteret AS	Brattvåg	Regnskap
Åkre Rekneskap AS	Brattvåg	Rekneskap
Hatlehols AS	Brattvåg	Trykk og design
Haram kommune	Brattvåg	Kommune
INVI AS	Brattvåg	Eiendomsutvikling
Nordea, avd Brattvåg	Brattvåg	Bank, finans
Gunnabua	Longva	Turisme, utleie av hytter
Stall Skjeljavika	Brattvåg	Hest og hytteutleige, rusprogram
Vatnesenteret	Vatne	Eiendomsutvikling,senterdrift
Hummarsteinen AS	Skodje	Hytteutvikling
Samfjorkvartalet	Brattvåg	Senterdrift
Leif Hofseth	Hellestranda	Privatperson
LAG Invest AS	Brattvåg	Investeringselskap
Sparebank 1 SMN	Brattvåg	Bank, finans
Robotek AS	Brattvåg	Automatisering og robotisering
ÅKP	Ålesund	Konsulent, klynge og innovasjon
Haram vidaregåande skule	Brattvåg	VGS
Roar Korsnes AS	Eidet	Utleie av campingbiler, campinvogner etc
Hjelseth Transport AS	Brattvåg	Transport og containerutleige
SunnTrans AS	Ålesund	Transport ,containerutleige

Dagens samarbeidsavtale HNI og Haram kommune

- Rammeavtale sikrer drift av HNI fra 2018 til og med 2022 gjennom årlig tilskudd på inntil 600 000 kr.
- Politisk vedtak bak dette i Haram kommunestyre:
 - «Haram kommune skal vere ein synleg og aktiv samarbeidspart for næringsliv, utdanning og kompetansemiljø lokalt og regionalt. Kommunestyret ønskjer på den bakgrunn å vidareføre partnerskapsmodellen som er etablert og fornye samarbeidsavtalen med HNI på dei vilkår som framgår av samarbeidsavtalen...»

Hvilke forpliktelser ligger i samarbeidet mellom HNI og Haram kommune? (ref. punkter i samarbeidsavtalen)

Haram kommune sine forpliktingar:

1. Har arbeidsgjevaransvaret for dagleg leiar i HNI. Løn og sosiale kostnader vert utbetalt direkte av Haram kommune.
2. Dekking av kostnader i samband med det arbeidet næringsrådgjevaren i Haram kommune legg ned i HNI.
3. Medlemskontingenten dekkjer driftskostnader for HNI. HNI bidrar til dekking av dagleg leiing.
4. Dekking av andre kostnader i samband med einskilte prosjekt må avtalast særskilt mellom partane.

HNI sine forpliktingar:

1. Vere ein viktig arena for Haram kommune når det gjeld oppgåver og prosjekt i grensnitt mellom kommune, næringsliv og kompetansemiljø både på lokalt og regionalt nivå.
2. Vidareutvikle strategien til HNI saman med Haram kommune. Strategien utleiar sentrale arbeidsoppgåver for HNI framover. Viktige oppgåver skal vere forankra i Haram kommune sin gjeldande strategiske kommuneplan og elles i utfordringar og behov definert i samarbeid med lokalt næringsliv og kunnskapsinstitusjonar.
3. Haram kommune skal vere representert med minst ein representant i HNI sitt styre og i utval som vert sett ned i samband med strategiprosessen. Representanten(e) frå Haram kommune blir oppnevnt av rådmannen.
4. HNI skal ha som grunnleggande filosofi å arbeide for størst mogleg del ekstern finansiering av drift og aktuelle prosjekt.

Tiltak innan næringsutvikling

- Samferdsel
 - Nordøyvegen, Hamsundsambandet, regionsamarbeid, kollektivtransport
- Rammevilkår
 - Straumsituasjonen i Søvik, Energi
- Arealplanarbeidet
 - Samarbeid med Haram kommune
- Lokale møtepunkt
 - Tafford Energi Arena, NAV-møte
- Regionalt samarbeid
 - ÅKP, NTNU, Maritimt Forum
- Informasjon og kommunikasjon
 - Inf strategi, sosiale medier, samordne
- Kommunestruktur
 - Regionutvikling
- RoboTek AS
 - Styringsgruppe, konsept, nettverk, utdanning
- Haramskonferansen
 - 2017 er nr 5, omdømme/nytteverdi
- Hoppid.no og gründerarbeid
 - System som fungerer, god aktivitet, tatt med i utdanning

Tiltak innen kompetanseutvikling

- Overgang ungdomsskule – vgs
 - Utvikle lokalt plan for Utdanningsval
 - Rådgjevarnettverk vår og haust saman med Sandøy og Midsund
 - Samarbeid med Opplæringskontoret
- Ocean Industry School
 - Samling av tiltak for samarbeid med bedrift og fagleg læring
- Entreprenørskap
 - Entreprenørskapsløype der alle skular er med – småskule, mellomtrinn, ungdom
- Teknologi
 - Fremjar teknologiaktivitet, Lektor2, robotlab, RoboTek
- RoboTek AS
 - Simuleringsprogramvare robot
 - Tilsette, elevar og lærlingar
 - Konkrete prosjekt – lokal kompetanse
 - Nytt ute (3D print)
 - Seminar
- Møteplassar
 - Tafford Energi Arena
 - NAV-møte
 - Kurs, seminar, Haramskonferansen
 - Kreativt Forum
- HVS
 - Strategi
 - Læring og samarbeid med bedrift (Entr.bedrutv, RoboTek, OIS)
- Kursutvikling norsk språk
 - Prosjekt som utviklar metodikk utifrå lokale behov
- Leiling av rektornettverk
 - Oppdrag

Tiltak innan integrering

- Faktabasert – forskingsprosjekt
 - Innvandring og integrering i Haram (NIBR 2015)
 - Følgforskning prosjekt Bulyst
 - Derfor blir vi her (2012)
 - Behovsanalyse
- Seminar
 - Frokostseminar, fagdag, informasjonsmøter, idedugnad
- Informasjon og kommunikasjon
 - Krisekommunikasjons/beredskapsplan
 - «Tilflyttarkontor» / informasjonspakke
 - www.haram.no
- Språk og lokalsamfunn
 - Øyane (bruke lokalsamfunnet til å øve)
 - Vatne / Tønnefjord
 - Brattvåg
- Arbeidsretta språkopplæring
 - Bruke praksis/fag/produksjon
 - Arbeidsgjevar og tilsette sine behov
 - Case, tema frå praksis
 - Pharma Marine, Haram kommune (Vatne sjukeheim, Haram Omsorgssenter)
 - VARD Piping AS: Femtimars norskeksamen i industrirørleggjarfaget 01.12.16 – fagprøve i 2017
 - Reinholdarane i Haram kommune 2017
 - Metode: Løys oppgåver frå praksis munnleg og skriftleg – hjelp til å formulere norsk, struktur, ordliste modellsetningar
- Prosjekt i Haram kommune
 - Styringsgruppe for effektivisering av integreringsarbeidet i Haram
 - Organisering, informasjon, struktur
 - Flyktningar, arbeidsinnvandrarar, familiegjenforente

Tilskudd til utviklingsprosjekt i Haram kommune

- HNI er ein katalysator for å initiere utviklingsprosjekt i Haram. Kommunen mottar prosjekttilskot for fleire av desse.

Døme på utviklingsprosjekt gjennom HNI:	Tilskot
Bulyst 2013 - 2015	2 000 000
LUK 2011 – 15	1 000 000
LUK Nordøyvegen 2015	200 000
Integreringsprosjekt, IMDI 2014	100 000
Arbeidsretta språkopplæring VARD 2016/17	200 000
Finansiering arb retta norskkurs Haram k reinholdarane	65 000
Sum	3 565 000

Nye Ålesund – fra intensjonsavtalen:

Den nye kommunen skal ha ei tydeleg satsing på næringspolitikk:

- Det skal utarbeidast ny og offensiv næringsplan for heile kommunen.
- Næringsklynger skal vidareutviklast og det skal leggjast til rette for nye næringar.
- **«Haramsmodellen» for næringsutvikling skal vidareførast med utgangspunktet i kompetansemiljøet knytt til Haram Næring og Innovasjonsforum.**

Arbeidet med strategiar og satsingsområde skal:

- Omhandle kommunen sine hovudutfordringar i lys av samfunnsutviklinga nasjonalt og regionalt
- Skape arenaer som bidrar til forankring og felles forståing for utfordringsbildet og strategiar for framtidig utvikling av kommunen
- Sikre grunnlaget for følgjande arbeid frå fellesnemnda til nytt kommunestyre:
 - Forslag til handlingsprogram, budsjett og økonomiplan for 2020-2024
 - Forslag til planstrategi 2020-2024
 - Kunnskapsgrunnlag og rammeverk som kan nyttast vidare i arbeidet med framtidig kommuneplan Samfunnsdel for ny kommune
- Det skal gjennomførast dialogmøter og alternative medverknadsstrategiar med medverknad frå innbyggjarar, næringsliv og organisasjonar i fleire fasar av denne prosessen.

FNs bærekraftsmål

Tema 1 - Livskvalitet for innbyggjarane

- Korleis vi kan utvikle sosialt berekraftig samfunn som er prega av likeverd, toleranse, er inkluderande og trygt for alle, og der alle opplever å høyre til
- Korleis vi kan lage prosessar der «alle» kan delta, der «alle» har ei stemme (involvering)
- Korleis vi kan bruke folkehelseperspektivet som eit gjennomgåande tema
- Korleis vi kan skape gode og attraktive bu- og oppvekstmiljø i heile kommunen, og legge til rette for at alle skal kunne vere aktive heile livet:
- Korleis vi kan sikre barn og unge gode oppvekstvilkår(tidlig innsats)
- Korleis vi kan kommunen ivareta sårbare grupper(psykisk helse, eldre, ungdom,nye landsmenn m.m.)(forebygging)
- Korleis vi kan skape attraktivitet, vekst og utvikling, og utnytte styrkane i alle deler av den nye kommunen til felles beste.
 - Arbeidsplassar i akseptabel avstand
 - Skular/fritistilbod
 - Sikker omsorg i alle delar av kommunen
 - Utbygging av infrastruktur
 - Verkemiddeltiltak for å hindre fråflytting
 - Sikre allmenn tilgang til gode rekreasjonsområde(turvegar, badeplassar, parkområde, lysløyper, fjellstiar mm)
- Korleis vi kan vidareutvikle kultur, idrettslivet og andre frivillige organisasjonar og stimulere til frivillig innsats og deltaking · Engasjement og deltaking · inkludere/verdsette heile breidden av frivillige organisasjonar · Gode rammevilkår for kultur- og idrettsliv

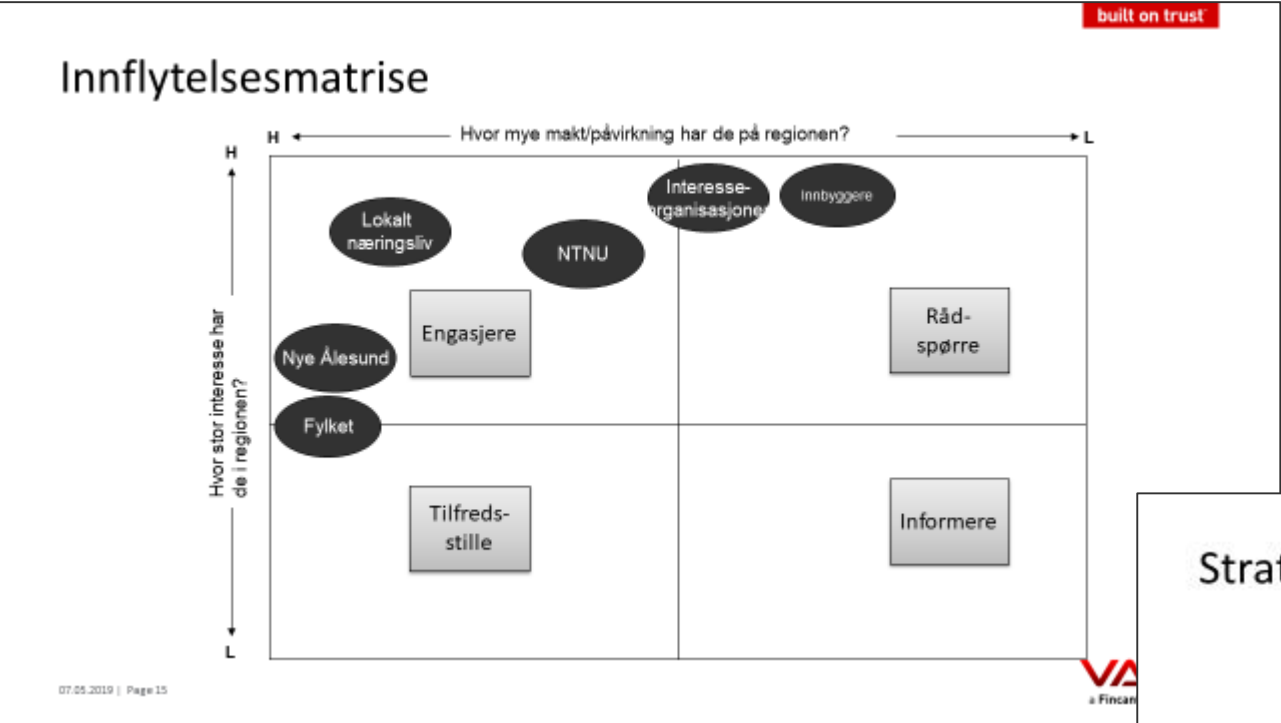
Tema 2 – Berekraftig miljø

- Korleis vi kan legge til rette for at ei klimavennleg og meir robust samfunnsutvikling kan bli eit gjennomgåande tema (stimulere sirkulær økonomi, offentleg og privat)
 - Felles forståing og forankring, lokale og nasjonale målsetjingar
 - Konkrete krav i styrande dokument
 - Gjere det enkelt for innbyggjarane å bidra
- Korleis vi kan sikre tilpassing til lavutsleppsamfunnet gjennom ei samordna, effektiv og bærekraftig arealutnytting og gode miljøvennlege samferdselsløysingar
 - Utvikle og styrke kollektivtilbodet
- Korleis vi kan sikre at samfunnet er godt rusta til å førebygge og handtere uønskete hendingar og kriser
 - Bygge kompetanse
 - Gode planar som inneber opplæring og øving i heile kommunen

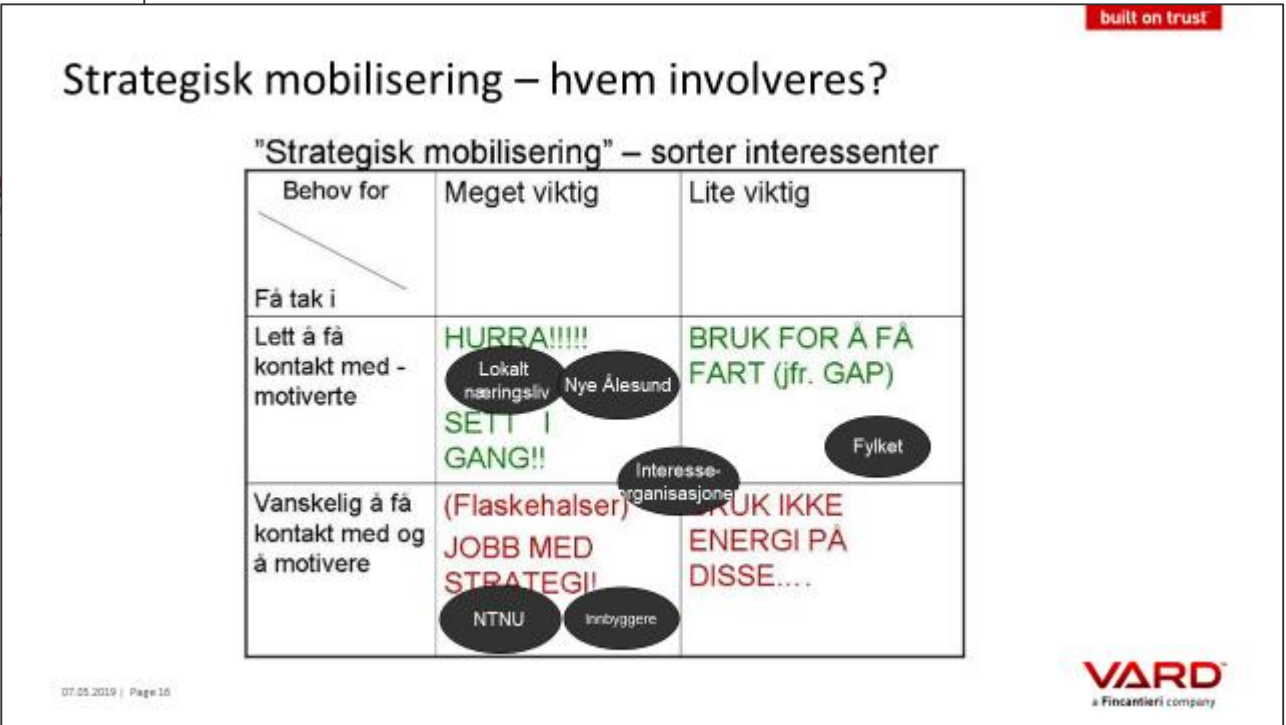
Tema 3 - Konkurranseskraft

- Korleis vi kan sikre konkurranseskraft og nyskaping for næringslivet i alle delar av kommunen
 - Betre samarbeid, tettare dialog mellom næringsliv og kommunen
 - Utvikle eit dynamisk plan og styringssystem, gjennom forenkling og fornying av planar og prosessar
- Korleis vi kan sikre kompetent arbeidskraft og forsvarlege rammevilkår til eit mangfald av næringar
- Korleis vi kan gjere regionen attraktiv for ungdom/vaksne med relevant og høg utdanning
- Korleis vi kan tilrettelegge for lokale grunderar og små verksemder
- Korleis vi kan legge til rette for eit internasjonalt, innovativt, konkurransedyktig og attraktivt næringsliv
- Korleis vi kan utvikle kommunen og tilrettelegge for ein innovasjonskultur og nye arbeidsmetodar for å nå ønska utvikling
- Utgreiingsbehov

Hvem involveres i arbeidet?

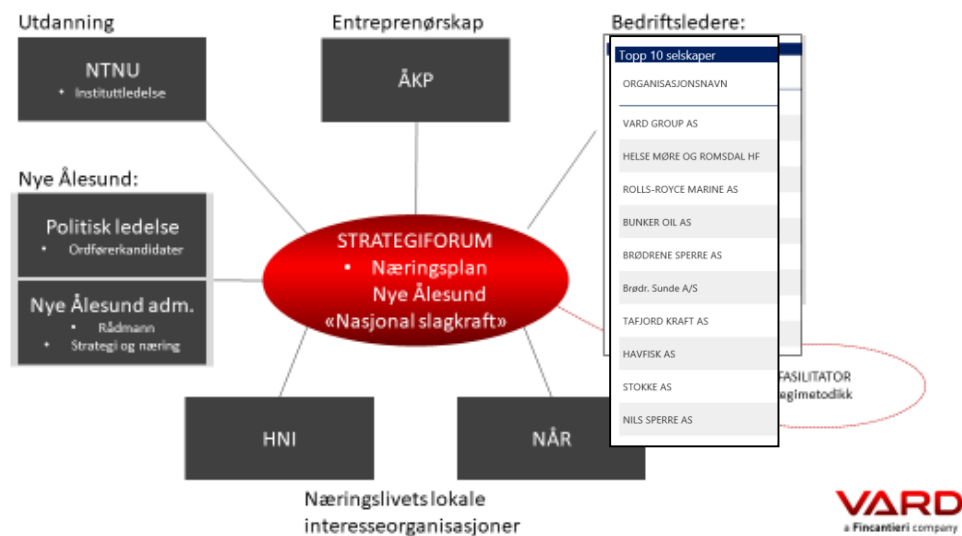
- Hovedinteressentene danner et strategiforum:
1. Hvem representerer lokalt næringsliv?
 2. Hvem representerer Nye Ålesund?
- Formål med strategiforumet?
- Utvikle verktøyet for strategisk samspill mellom kommune, næringsliv og utdanning i Nye Ålesund.
 - Arbeidet kan lede til ny omforent strategisk næringsplan for Nye Ålesund.

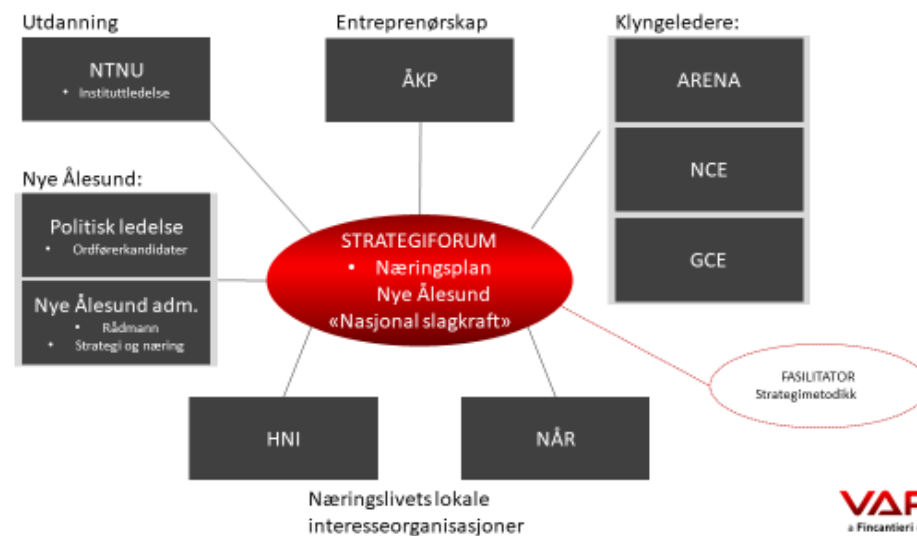
Etablering av overordnet strategiforum?

- Hvem, hva, hvordan?

Interessenter som tar eierskap til arbeid med næringsplan

Interessenter som tar eierskap til arbeid med næringsplan

- MEN: Hvor bredt involverer vi fra starten?
- Slike samspill tar alltid tid å arbeide frem. Tillit skapes underveis.